

Matti Luostarinen

Suomi - maailman onnellisimman maan oppikirja numero II

Suomi – maailman onnellisimman maan oppikirja numero II

Finland - the happiest country in the world, part II

Suomi – maailman onnellisimman maan oppikirja numero II

© 2019 Matti Luostarinen

Kustantaja: BoD – Books on Demand, Helsinki, Suomi

Valmistaja: BoD – Books on Demand, Norderstedt, Saksa

ISBN-tunnus: 978-952-286-965-4

www.clusterart.org

Kuvat ja taide: Matti Luostarinen

Taitto: Outi Huhtala

Omistettu suomalaisen lasitaiteen kultakaudelle.

Dedicated to the Golden Age of Finnish Glass Art.

Esipuhe

Vuosi 2018 oli itsenäisen Suomen juhluvuoden jälkimaininkeja ja ikään kuin kohmeloa, jossa mukana oli myös tyytymättömyyttä. Se muistutti jälkikaikuina itsenäisen Suomen alkutaipaleistamme ja mukana olikin myös paljon aineksia sisällissodastamme. Siitäkin kun oli kulunut vuosisata. Muisteltiin, kuinka vihanpito voi johtaa julmuuksiin, on erilaisuutta, ihmisillä on poikkeavia taustoja, vakaumuksia ja tavoitteita, vaikka itse toisin ajattelisin ja sosiaaliseen mediaan ne sellaisina kirjaisikin.

Ensimmäisen maailmansodan aseleposopimuksesta oli kulunut marraskuussa sata vuotta. Suurvaltojen jännitteet näkyivät Pariisissa. Varoiteltiin ääriajattelusta, nationalismista, rasismista. Suomen helteisessä kesässä puhuttiin Thaimaan luolapojoista, Ähtärin pandoista, Helsingin huippukokouksesta. Facebook puhutti sekin ja helteiden sekä ilmojen rinnalla tietysti ilmastonmuutoksesta.

Juhlapuheessaan uudelle vuodelle presidenttimme nämä sanat ja ikävät asiat mainitsikin, ja sai lisää vauhtia käynnissä olleisiin presidentin vaalien muuten hieman värittämään kisaan. Seuraavan vuoden kohdalla hän valitsikin sanansa tarkemmin. Hän kertoi, kuinka on osattava kunnioittaa muitakin, vaikka olisikin eri mieltä, mielestään oikeassa ja perustellustikin. Vaarana kun on menettää edustukselliselle demokratialle olennaista, kyvyn sovittaa yhteen erilaisia näkemyksiä. Kyvyn kuunnella ja ymmärtää muiden mielipiteitä, vaikkei niitä hyväksyisikään, sanoi Niinistö nyt vuoden 2019 alussa. Nyt kun ei kisailtu enää presidentin virasta.

Vuosi 2018 alkoi siis presidentin vaaleilla ja istuva presidentti valittiin ensimmäisellä kierroksella jatkamaan tehtävässään seuraavan kuuden vuoden ajaksi. Presidentti Sauli Niinistön nauttima suosio on ollut alusta alkaen poikkeuksellinen ja vain vahvistunut vuosien saatossa. Ilmiö on erikoinen Suomen nykyisessä poliittisessa ilmapiirissä, verrattaessa sitä ajan hengen muihin, kansakuntaa jakaviin poliittisiin ja juuri henkilöihin, poliitikkoihin, kohdistuneisiin myös aggressiivisiin purkauksiin etenkin sosiaalisen median sivustoilla.

Vuoden alku muistetaan etenkin talviolympialaisista Pyeongchangissa, Etelä-Koreassa. Samalla kun Viron tasavalta täytti 100 vuotta, Vieremällä, Ylä-Savossa, juhlittiin olympialaisten kultamitalia ja varttuneemmat yläsavolaiset muistivat, kuinka edellisistä, Klaes Karppisen hiihtämistä, oli kulunut jo joltisenkin kauan. Immo Kuutsa, legendaarinen 1970-luvun hiihtäjäme valmentaja, 1960-luvun lukioni luokanvalvojamme, sai hänkin osakseen ansaitsemaansa huomiota. Edellisenä itsenäisyyspäivänämme hiihtäjiämme oli myös kutsuttu linnan juhliin. Ei ole epäilystä, kuka valitaan vuoden parhaaksi urheilijaksemme.

Nämä juhlat, itsenäisyyspäivän vastaanotto presidentin linnassa, ovat edelleenkin tuon päivän tärkein tapahtuma ja seuratuin televisiolähetys koko vuoden aikana. Sotakuvasta, Väinö Linnan Tunteimattomasta sotilaasta, oli tehty siitäkin jälleen uusi versio. Sen ohjannut joutui yllättäen kansainvälisen metoo-ilmiön kohteeksi hänkin. Metoo oli edelleen mukana globaalissa tiedotuksessa, joskin jo jälkiaallollaan ratsastaen.

Sen merkitystä ei voi kuitenkaan väheksyä etenkin globaalina, mutta myös Suomessa vaikuttaneena ilmiönä henkiseen ilmapiiriimme vielä vuonna 2018. Vuoden vaihtuessa uuteen, Yhdysvalloissa Helsingin Sanomien toimittajana runsaan neljä vuotta asunut kirjeenvaihtaja käytti merkittävän puheenvuoron todetessaan jo laajan artikkelinsa otsikossa, kuinka vuodet Yhdysvalloissa opettivat hänelle oleellisen; suomalainen nainen edustaa Yhdysvalloissa miestä. Yhdysvallat on meistä jäljessä, sukupuolten tasa-arvosta kilvoiteltaessa, hyvinkin yhden sukupolven verran.

Vuoden alussa Kiinan kansankongressi hyväksyi muutoksen perustuslakiin, mikä salli myös Suomessa aiemmin vierailleelle Xi Jinpingille lisäkauden kahden kauden jälkeenkin. Kiina oli globaalin maailmanjärjestyksen kohdalla puhutuin megavaikuttaja rinnan Yhdysvaltain ja Venäjän kanssa. Maaliskuussa Vladimir Putin valittiin jatkamaan Venäjän presidenttinä. Maailmanpolitiikan kireys näkyi ja lisääntyi vuoden loppua kohti mentäessä.

Seuraavana päivänä viimeinen urospuolinen zairenleveähuulisarvikuono kuoli ja sukupuuttoon hävinneitä eläinlajeja oli kaiken aikaa enemmän. Ympäristötuhot ja ilmastomuutos oli vuoden kolmen tärkeimmän mediakuohunnan aiheuttaja. Myös Suomi piti tätä aihetta näkyvästi yllä ja se on esillä myös tulevien vaalien teemana rinnan mm. populismin ja sellaisen liikehdinnän, Euroopassa myös levottomuuksien, jossa poliittisten liikkeitten kyky toimia, löytää uusia toimintamalleja, on edelleen jatkuvan muutoksen alainen mielenosoitusten jatkuessa läpi koko vuoden ympäri maailmaa ja myös Euroopassa, etenkin Ranskassa.

Vuosi sisälsi runsaasti yksittäisiä provokaatioita. Sergei Skripalin myrkytystapaus sai aikaan venäläisten diplomaattien karkotuksia yhteensä 20 maassa. Vuoden alussa, suomalaisten härkäviikkojen aikaan, Yhdysvalloissa järjestettiin mielenosoituksia yli 800 kaupungissa March for Our Lives -nimellä, joissa vaadittiin tiukempia rajoituksia aseiden omistukseen ja myyntiin. Venäjää koetteli kauppakeskuksen tuhoisa tulipalo Kemerovossa sekä myöhemmin Algerian ilmavoimien Iljusin kuljetuskoneen syöksyminen maahan lähellä Boufarikia. Kauppakeskuksessa surmansa sai 64 ihmistä, valtaosa lapsia, lento-onnettomuudessa surmansa sai 257 ihmistä.

Sota Syyriassa jatkui ja mukana oli nyt myös kemiallisia aseita ja kostoiskuja. Yhdysvallat, Ranska ja Iso-Britannia vastasivat kostoiskuista väitetyille kemiallisten aseiden käytölle Duessa. Yhdysvallat esiintyi maailmanpolitiikassa liki päivittäin presidenttinsä Donald Trumpin toimesta, Ranska horjuvan demokratiansa ja jatkuvien aggressiivisten mielenosoitusten seurauksena, Britannia pyrkien selvittämään suhdettaan Eurooppaan ja eroaan EU:n jäsenyydestä. Takavuosien kriisipesäkkeen Kuuban presidentiksi valittiin Miguel Diaz-Canel. Se ei aiheuttanut kansainvälistä kohua.

Aiemmin kahtia jaettu maailma, jossa myös Kuuballa oli näkyvä asemansa, oli nyt useiden kriisipesäkkeiden verkostoituva klusteri. Ensimmäisen kerran Korean sodan päättymisen molempien Koreoiden johtajat kohtasivat toisensa Korean demilitarisoidulla alueella. Vanha maailma oli kohtaamassa uuden maailman ja sen kriisipesäkkeet. Samalla hybridi- ja kyberturvallisuuden käsitteet, demokratian kriisi rinnan medioittemme kriisien kanssa, digiajan tuomat haasteet ja robotiikka hakivat uutta tilaa utopioina mutta myös dystopioinamme.

Suomessa Hjalles Harkimo erosi Kokoomuksesta ja perusti myöhemmin puolueen, joka on mukana vuoden 2019 vaalivuoden mittauksessa. Näitä uusia puolueitamme on toki tulevaisuudessa mukana muitakin ja kaikkiaan rekisteröityjä puolueita Suomessa kaiken aikaa enemmän ja myös Paavo Väyrysellä omansa, edellisen kariututtua riitoihin. Puolueiden määrä ja niiden syntyminen luonnehtii myös Suomessa koettavaa poliittista liikehdintää ja sen luonnetta sekä samalla medioittemme ongelmaa kuvata näiden liikkeiden merkitystä demokratiamme toteutumiselle tai sen kriisiytymiselle.

Eurovisio laulukilpailut Portugalissa puhutti viihdemedioitamme, siinä missä jääkiekon MM-kilpailut Tanskassa. Suomi oli mukana molemmissa kisoissa suurin odotuksien, mutta menestys jäi laihaksi. Israelin Netta Barzilai voitti Lissabonissa pidetyt kilpailut kappaleella "Toy" ja kiekkokulta meni Ruotsille.

Indonesiassa pommit räjähtelivät useissa eri kohteissa ja pommien kuljettajina olivat jopa perheittensä pienet, 9-vuotiaat lapset. Kuubassa presidentin ensimmäisiin tehtäviin kuului vierailu San Martin lentokentän läheisyydessä Havannassa, jonne putosi Cuba de Aviacion -lentoyhtiön lento 972. Kolme koneesta olleesta 111 matkustajasta ja miehistön jäsenestä pelastui, 108 sai surmansa. Sodan, terrorin ja onnettomuudet saivat vuonna 2018 vähemmän huomiota medioissamme kuin viihdeteollisuus ja tämä suunta on jatkunut edelleen.

Samaan aikaan kun Kuubassa surtiin lento-onnettomuutta, Prinssi Harryn, Sussexin herttuan ja yhdysvaltalaisen Meghan Marklen häitä vietettiin Pyhän Yrjön kappelissa Windsorin linnassa. Mediamme seurasivat tätä tapahtumaa, ei niinkään pelastustöitä Kuubassa tai sykloneita Arabianlahdella, Jemenissä ja Omanissa. Sen sijaan medioita kiinnosti Donald Trumpin ja Kim Jong-unin tapaaminen Singaporessa. Samoin Paavo Väyrysen paluu takaisin eduskuntaan europarlamentaarikon tehtävästään. Median viihteellistyminen oli sekin jatkunut ja syventynyt entisestään.

Samalla utopioitten ja dystopioitten suhde oli kääntymässä utopioitten esittelyn suuntaan. Ilmiöllä on rauhoittava merkitys pohdittaessa poliittisia ääriilmiöitä ja niiden menestystä demokraattisesti toimivissa yhteiskunnissamme. Samalla tiede ja tutkimus oli saamassa lisää tilaa valemedioitten ja täydellisen huuhaan, virheellisen tiedottamisen sekä ammattitaidottoman journalismimme rinnalla. Sosiaalisen median käyttäjät ja tuottajat koulutautuvat hekin omassa mediassaan. Viihteen osuutta se ei kuitenkaan näyttäisi vähentävän asiantiedottamisen rinnalla.

Monen kesäkuu kuluikin seuraten jalkapallon MM-kisoja Venäjällä. Samoin sydän kurkussa seuraten, joko Tham Luangin luolastoon Pohjois-Thaimaassa rankkasateiden ulospääsyreitin jalkapallopoijilta sulkeneen pelastautumistien avautumista, tai itse osallistuen Helsinki Pride -kulkueeseen. Sinne osallistumista helpotti taksien hinnoittelun ja kilpailun vapautuessa Suomessa. Tätä kaikkea tarjottiin lisäksi helteessä, jossa hellepäiviä riitti enemmän kuin useina edellisinä kesinä me yhteensä.

Tham Luangin luolaan loukkuun jääneet pojat saatiin lopulta turvaan kaksi viikkoa kestäneen pelastusoperaation jälkeen, johon osallistui myös suomalainen sukeltaja. Päivä oli sama, jolloin Suomessa liputettiin Suomen kuvataiteitten päivää, ja joka on samalla oma syntymäpäivänikin, Cluster Art päivä parhaimmillaan. Cluster Art tunnettiin nyt myös vahvana vaikuttajana arkkitehtuurissa ympäri globaalia maailmaa ja manifesti oli levinnyt googlaten noin 300 miljoonan toimijan päivittäiseen käyttöön.

Sivustoni lukijoiden määrä ylitti sekin kymmenen miljoonan rajan. Sen ylläpitoa oli yhä vaikeampi lopettaa tai vähentää kuvien ja kirjoitusten julkaisua. Tutkijana ja opettajana tiedettä tuottaen lukijoiden määrä oli takavuosina nykyisestäään vain prosentin osia. Sekin tuntui silloin riittävän merkittävältä motivoiden työhön luennolla torkkuvien opiskelijoiden ohella. Muutos on ollut draamallinen eläkepäivien jälkeen. Facebook ja sosiaalinen media tämän rinnalla on ollut melkoisen vaatimaton lisä. Kohu sen ympärillä vaikutti kohtuuttomalta.

Eritrea ja Etiopia solmivat edellisenä päivänä rauhan- ja ystävyyssopimuksen kaksi vuosikymmentä kestäneen sotatilan jälkeen. Vain viikko tämän jälkeen Yhdysvaltain presidentti Donald Trump tapasi Venäjän presidentin Vladimir Putinin Helsingin huippukokouksessa. Helteet ja maastopalot roihusivat ja surmasivat Kreikassa lähes sata ihmistä. Myöhemmin Yhdysvalloissa Kaliforniassa valtavat, kaupunkoja hävittäneet maastopalot saivat maailmalla mainetta, Suomen kautta, presidentti Trumpin kiitellessä suomalaisten tapaa haravoida metsänsä puhtaiksi ja välttämällä näin maastopaloja. Samaan aikaan Mars ohitti Maapallon, Telluksen, lyhimmältä etäisyydeltä sitten vuoden 2003.

Helteisen kesän osittainen auringonpimennys näkyi myös Suomessa. Parker-luotain laukaistiin tutkimaan auringon uloimpaa kaasukehää ja Seppo Kääriäinen, lukioaikainen koulukaverini lisälmesta, ilmoitti jättävänsä vuoden 2019 vaaleissa eduskunnan. Häntä seurasi lukuisten muiden iäkkäiden, etenkin keskustalaisten edustajien samansisältöinen ilmoitus. Heistä viimeisin tuli forssalaiselta Sirkka-Liisa Anttilalta. Sotavuosina syntynyt sukupolvi on jäämässä pois päivän politiikasta, mutta vaikuttaa muualla vielä vuosikymmenet. Siihen oli syytä varautua eläkeikäisten koko ajan lisääntyessä ja syntyvyyden samalla laskiessa.

Elokuun lopulla helteet jatkuivat ja 43 ihmistä sai Italian Genovassa surmansa Morandi-sillan romahtaessa. Suomessa, Kuopiossa linja-auto syöksyi sillalta rautatielle ja neljä ihmistä sai surmansa, 19 Ruotsissa asuvaa suomalaista loukkaantui. Helsingin Lasipalatsiin avattiin Amos Rex -taidemuseo ja myöhemmin Art Cluster -tyylinen keskuskirjasto. Brasilian kansallismuseossa syttyi tulipalo, jossa tuhoutui merkittävä osa sen 20 miljoonasta muinaismuistoista ja niiden korvaamattomista kokoelmista. Helsingissä vihittiin syyskuun alussa uusi lastensairaala Meilahdessa.

Ruotsin valiopäivävaaleilta odotettiin Suomen ja muun Euroopan kaltaista tulosta. Näin myös kävi ja periteinen, vuosikymmeninen poliittinen rakennelma horjui. Ruotsi oli ilman hallitusta vielä vuoden 2019 tammikuussa. Helsingin rakennusboomia lisäsi kappakeskus Redin avaaminen Kalasatamaan. Maaseudulla ja yli viidenkymmenen seutukunnan taajamissa metropolisoituminen ja oman väestökadon jatkuminen herätti huolestunutta keskustelua. Väestöllinen kato maaseudulta ja alueellinen demografinen vinoutuma on jatkunut jo vuosikymmenet. Maahanmuutosta oli tulossa pysyvä kansakuntaa jakava aihe monine lieveilmiöineen.

Kiihtelysvaarassa tuhopolttaja hävitti 1700-luvulta olevan puukirkon ja kolme nuorta menehtyi Kalajoella rajussa henkilöauton ulosajossa. Maaseudun uutiset rajoittuivatkin valtamedioissamme juuri tämän kaltaisiin uutisiin. Cluster Art on tyyppiesimerkki ilmiöstä, joka maaseutumaisessa ympäristössä syntyneenäkin levisi hetkessä globaaliksi ja myös suuriin metropoleihin, mutta ei juuri lainkaan suomalaiseen innovaatioympäristöön. Se ei toimi tänään juuri lainkaan maaseudulta ainoan metropolimme Helsingin suuntaan. Takavuosien vuoropuhelu on kadonnut tai ainakin oleellisesti vähentynyt. Metropolisoituminen sosiaalisena ja kulttuurisena ilmiönä oli edelleen Suomelle vieras ilmiö.

Baijerin osavaltiovaalit ennakoivat Saksassa vallan vaihtumista ja kannabis laillistettiin Kana-dassa. Toimittaja Jamal Khashoggin surma Saudi-Arabian konsulaatissa aiheutti kansainvälisen konfliktin ja maailman pisin merisilta, 55 kilometrin mittainen Honkong – Zhuhai – Macao -silta, avattiin liikenteelle vain muutamaa päivää ennen vuoden suurinta lento-onnettomuutta, jossa 189 ihmistä sai surmansa Lion Airin lennolla 610 Indonesiassa, pian noustuaan siivilleen Jakartasta.

Etiopia sai lokakuussa ensimmäisen naispresidenttinsä, Sahle-Work Zewde astui virkaan 25. lokakuuta. Lokakuun viimeisenä päivänä vihittiin Intiassa, Narmadan piirikunnassa, maailman korkein veistos, Yhtenäisyyden patsas.

Marraskuussa valtionjohtajat kokoontuivat ensimmäisen maailmansodan päättymisen muistojuhallaisuuksiin Pariisissa. Mukana olivat myös Yhdysvaltain presidentti Donald Trump ja Venäjän presidentti Vladimir Putin. Kireys näkyi eikä sitä edes peitelty. Kuun lopulla Ukraina julisti maassa poikkeustilan, syynä Venäjän ja Ukrainan välinen selkkäus Kertsinsalmella. Neljä suomalaista miestä menehtyi pienkoneen törmättyä vuoreen Zimbabwessa Masvingon provinssissa. Suomessa järjestettiin evankelisluterilaisen kirkon seurakuntavaalit.

Joulukuun alussa Helsinki jatkoi näyttävää julkisten rakennusten vihkimisjuhlaansa, kun keskuskirjasto Oodi avattiin yleisölle. Sen Cluster Art -tyyppinen arkkitehtuuri toi mieleen monet vastaavan arkkitehtonisen struktuurin kautta tunnistettavat kohteet maailmalla. Oulua ravistelivat alaikäisiin kohdistuvat seksuaalirikokset ja viisi ihmistä sai surmansa terrori-iskussa Strasbourgissa. Joulukuun aattopäivää edelsi Krakataun purkaus ja tätä seuranneen maanvyöryn aiheuttama tsunami surmasi yli 400 ihmistä ja liki 1500 loukkaantui. Joulurauha julistettiin perinteiseen tapaan Suomen Turussa.

Joulu ja sen pyhät vietettiin Suomessa pääosin valkoisen joulun merkeissä ja vuosi vaihtui myrskyn ja lumentulon aiheuttaessa runsaasti töitä avattaessa sähkölinjoja ja hoidettaessa liikenteelle syntyneitä perinteisiä talvisia teitä ja lentokenttiä. Ilmastomuutoksen aiheuttamat investoinnit näkyvät jatkossa luonnonvaroiltaan ja pinta-alaltaan Euroopan metsäisimmässä ja vesistörikaimmassa maassa. Järviemme sijaan meidän tulisi puhua saaristamme, sisämaan saaristamme. Arvot ja normit olisi kyettävä kääntämään ikään kuin pääläelleen myös kulutuksessa.

Tässä meidän kuuluisi olla Euroopan ja ehkä jopa maailman johtava kansakunta innovaatiopoliitikassamme ja ekologisen klusterin rakentajina. Käsitemme löytyy toisen väitöskirjani kannesta ja nimilehdestä myös medioittemme luettavaksi. Aiheesta löytyy tuhansittain myös Suomessa julkaistuja tieteellisiä artikkeleja. Aihe ei ole meille vieras, päinvastoin. Tuntemme sen muuta maailmaa paremmin. Se sopii myös meille sekä taloudellisenä, sosiaalisena että kulttuurisena, sosiaalisen pääoman mukana periytyvänä osaamisenamme.

Vaalivuosi 2019 avattiin presidentin puheella, jossa peilattiin ajan kuvaa, kansoja kaduilla, moni tuntee itsensä heikoksi ja Brexit repii Britanniaa kahtia, oikeistopopulistit ovat tekemässä omia uudistuksiaan, kolmas sukupuoli tunnustetaan, ilmastomuutos ja luonnonvarat tulevat uudella tavalla tutuiksi, Suomen valtion talous on kaipaamassa ehkä uutta säästökuuria sekin. Monessa rakenteitamme koskevassa uudistuksessa olemme menettäneet vuosia, jopa vuosikymmeniä saamattomuuden seurauksena.

Presidentti kohdisti vakavia sanoja menestyneille, demokratia oli mainittava monta kertaa sekin. Olemme onnistuneet niin hyvin, että monet ydinkysymykset ovat jääneet hoitamatta, unohtuneet. Henkisesti ja ideologisesti kovin kaukana tosistaan olevat suurvallat ovat nekin ongelma, jota on mahdoton sivuuttaa Suomessa asuen. Meidän on kyettävä määrittelemään, mistä koostuu se hyvä, jota tavoittelemme, totesin presidenttimme puheessaan. Suomi ei ole ainut maa, joka elää tärkeitä aikoja pohtiessamme edustuksellista demokratiaamme ja sen uudistamista.

Matti Luostarinen

Sisällysluettelo

Esipuhe	5
Oletko hyvä johtaja tai valmentaja? - 2018-07-04 12:31	15
Puoli vuosisataa tutkijan työn arkea - 2018-07-08 18:03	16
Trumputisimia suomalaiseen tapaan eläen - 2018-07-17 14:54	23
Konservatiivinen toimija ja mediavalta vastakkain - 2018-07-23 00:00.....	25
Kehitysavun suunta pohdittava Suomessa järkeväksi - 2018-07-23 00:02.....	27
Maaseutuko muka kuollut? Ylä-Savo todistaa toista. - 2018-07-23 00:03.....	31
Onko jalkapallo konservatiivinen peli? - 2018-07-23 00:05.....	34
Onko lainsäätäjän työ vaativa ammatti? - 2018-07-31 01:33	36
Oman aikamme johtajat ja tieteilijät - 2018-07-31 12:54	37
Konfliktiteoreetikon maailmaan tutustuen - 2018-07-31 18:43	40
Oletko kulkuri vai turisti? - 2018-08-01 13:59	42
Ostrakismi osana sosiaalisen median ryhmiä (numero 5) - 2018-08-03 01:04.....	45
Matkalla kohti optista tietokonettamme - 2018-08-03 01:32.....	47
Yhteiskunnasta eriskuntaan - 2018-08-15 20:18.....	56
Loppukesän kirjautuksiamme lukien - 2018-08-18 13:57.....	60
Talvisodan ihmeelle myös taloustieteinen selitys. - 2018-08-19 12:08	61
Hiljaisuuden portinvartijat - 2018-08-19 12:10.....	62
Mitä tarkoitetaan uudella normaalilla? - 2018-08-19 14:26	63
Kolme muskettisoturia – "issue", "jinfen" ja "person of integrity" - 2018-08-19 16:44.....	64
Medianlukutaito - 2018-08-20 09:38	66
Aineettomien hyödykkeiden viestintää ja markkinointia - 2018-08-21 08:37	67
Mielikuva hörhöilyn rappio oikaistava - 2018-08-26 09:38	70
Korkeakoulujen opetustyö uudistettava - 2018-08-27 12:54	71
Maailmanpolitiikan pelinappulan paikkaa hakien - 2018-08-28 12:35.....	72
"Mission impossible" jopa median hoidettavaksi - 2018-08-31 13:58	74
Voiko konservatiivinen olla innovatiivinen? - 2018-09-01 02:14.....	76
Kevyen sarjan raskaita iskuja - 2018-09-02 10:53	80
Oikein hyvää yrittäjän päivää - 2018-09-05 09:29.....	82
Yhteiskunnallinen kokeilu ei synny kohdussa - 2018-09-05 15:39.....	86
Kömpelöä karttamanipuointia maaseudun tappioksi - 2018-09-07 14:29	87
Ruotsissa matkitaan kohta Suomen mallia - 2018-09-10 09:48.....	91
Tekoaltaan pohjalla - 2018-09-12 12:47.....	95
Yrmyilystä positiiviseen ajatteluun ja ohjelmaan - 2018-09-13 12:36	97
Syvän identiteettikriisin kokemukset - 2018-09-16 12:07	100

Valon sytyttäjät ja siinä työskentelevät - 2018-09-18 15:14	103
Päättäjille tuntematon Suomi - 2018-09-19 12:48	104
Missä Soini siellä ongelma - 2018-09-20 07:32	106
Nyt sitten äänestää rätkäytetään - 2018-09-20 15:35	110
Senaattoreiden matkat ja sairauslomamat - 2018-09-21 14:09	112
Mitä kerran on ollut, sitä vastakin on - myös vihaa ja etenkin sitä - 2018-09-23 20:20.....	113
Luovan joutenolon mestarit - tylsyyden sietäjät - 2018-09-24 20:50.....	115
Yleinen turvallisuus on uhattuna - 2018-09-26 12:38.....	117
Monena mies eläessään - 2018-09-27 18:45	121
Oikein hyvää Mikkelinpäivää - 2018-09-30 01:04	123
Ammattinsa näköinen ihminen - 2018-09-30 12:52.....	125
Oikein hyvää, armorikasta Valion päivää. - 2018-10-02 00:43	126
Aika ottaa käyttöön pääministerimme kakkara - 2018-10-05 11:38	130
Tiede on ajettu vakavaan kriisiin - 2018-10-06 11:36.....	132
Matit liekeissä - 2018-10-07 14:38	134
Revontulista Padasjokeen ja mustasukkaisuuteen - 2018-10-08 13:05	136
Ilmastomuutos - Ekosysteemipalvelut ja hiilinielut - 2018-10-09 13:46.....	140
Aleksis Kiven päivän media-anti - 2018-10-10 08:06	142
Epäkimuranteista veroista rikeveroon - 2018-10-10 13:42.....	143
Järki kädessä vai korvien välissä? - 2018-10-14 13:54.....	145
Vihreät sitoutumassa ilmastomuutoksen hoitoon - 2018-10-15 14:53	147
Desperate times require desperate measures - 2018-10-16 02:29	150
Hyvää Sadun päivää - 2018-10-18 09:23.....	152
Sanat ja teot koetuksella - suurten otsikkojen päivä - 2018-10-19 16:11.....	154
Haussa karismaattinen äänten kerääjä tai johtaja - 2018-10-21 14:33.....	155
Rukouspäivän kertomus - 2018-10-24 23:54	160
Vaalit lähestyvät - oletko valmis - 2018-10-26 01:43.....	161
Flow tilassa ja väsyneenä tehtyjä virheitämme - 2018-10-29 12:13	163
Halloween kaltaista elämää Pohjoismaiden neuvostossa - 2018-11-03 01:56	166
Oikein hyvää Pyhäinpäivää - Halloweenia. - 2018-11-03 13:24.....	170
Epäkimurantti kuluttajahuijaus ja kartellit kuriin - 2018-11-04 13:09	172
Isänpäivän vuonna 2018 - 2018-11-11 16:32.....	174
Innovaatiot uuden maaseudun tuotteitamme - 2018-11-13 14:50	176
Uuskapitalismin synkkä varjo - 2018-11-14 13:23.....	181
Kulttuuriviestinnän sankareita - 2018-11-15 11:35.....	183
Fasismista kohti kaaosta Kaliforniassa. - 2018-11-19 13:50.....	186

Mediayhteiskunnasta huijausyhteiskuntaan - 2018-11-23 11:20	191
Suomi länsimaistui ja lopulta rapautui - kävi kuten Grönlannissa - 2018-11-24 02:32	194
Suomalaiset hakevat syviä juuriaan ja historiaansa - 2018-11-24 12:45	201
Paholaisen asianajajat ja Laplacen demonit - 2018-11-25 17:42	203
Tuulijalla oleva valtio maakuntineen - 2018-11-30 15:38.....	205
Tietä kulkeva tien on vanki, avoin on vain umpihanki - 2018-12-02 15:39.....	206
Innovaattoreita etsimässä - 2018-12-03 12:36	210
Topeliaanista elämää vuonna 2018 - 2018-12-04 15:21	212
Suomalaisen identiteetin pintakuvaajat - 2018-12-08 16:34	222
Tarua vai totta? - 2018-12-11 20:38	226
May the Forssa be with you - 2018-12-15 17:14.....	231
Podcast tiedon ja viihteen vietävänä - 2018-12-16 18:15	233
Joulun sanoma ja mimesis - 2018-12-18 13:52	236
Mihin rahamme riittävät? - 2018-12-20 16:10.....	237
Mediayhteiskunnan ryhtiliikkeet ja populistit - 2018-12-22 14:24	241
Cluster Art arkkitehtuuri - 2018-12-27 03:27	243
Tulossa jymy-yllätysten vaalit - 2018-12-27 18:16	244
Viattomien lasten päivän media-antia - 2018-12-28 12:06.....	245
Älä kysy mitä ajattelet vaan miten ajattelet. - 2018-12-29 16:48.....	247
Kun juhlit voittoasi, olet jo hävinnyt - 2018-12-30 14:24	249
Lähteet	251

Oletko hyvä johtaja tai valmentaja? - 2018-07-04

12:31

Jalkapallon MM-kisojen loppusuoralla on pohdittu myös sitä, millainen ihminen on hyvä valmentaja tai johtaja. Siis työnantaja huippuunsa viritetylle joukkueelleen?

Huono työnantaja ei ymmärrä työntekijänsä arvoa, ei palkitse työstä, merkittävästäkään, ei sitoudu sopimuksiin, on tunareitten käsissä, jotka kadehtivat omien duunareittensa saavutuksia ja suorituksiakin. Hyvä työntekijä on painonsa arvosta kultaa ja havaitaan kyllä kilpailevissa yrityksissä. Heidät ostetaan ja usein kyse on ikään kuin pisimmästä pelaajasta, Markkasesta koripallojoukkueessa. Koko tiimin työ romahtaa hänen poistumisensa myötä ja väki katsomosta kaikkoo.

Kun tekee ihmisille lupauksia, on hiuksenhieno raja, saako heidät tyytyväisiksi vai saako heidät lähtemään. Kun pidät kiinni sitoumuksestasi, kunnioitus alaistesi silmissä kasvaa, sillä olet osoittanut olevasi luotettava ja kunnioitettava. Mutta kun et pidä kiinni sitoumuksestasi, osoittaudut niljakkaaksi, välinpitämättömäksi ja epäkunnioittavaksi. Jos pomo ei kunnioita sitoumuksiaan, miksi kenenkään muun pitäisi. Niljake johtajana on usein myös ihmisenä epäsosiaalinen ja ruokkii koko työyhteisönsä kulttuuria näköisekseen. Syntyy kiusaamista, joka muuttuu lopulta psykososiaaliseksi painajaiseksi. Pahimmillaan tämä saa joskus jopa fataaleja muotoja. Pelkät kyynärpäät ja potkut, taklaukset ja teatraaliset temput eivät riitä. On myös käytettävä hampaitaan ja purtava.

Fiksut yritykset varmistavat, että heidän esimiehensä osaavat tasapainottaa ammattimaisuuden ja inhimillisyyden. Nämä pomot osaavat juhlistaa alaistensa menestystä, he osaavat olla empaattisia vaikeina aikoina, ja he osaavat haastaa silloinkin, kun se kirpaisee. Johtajilla, jotka eivät välitä, on suuret vaihtuvuusluvut työntekijöissä. On mahdotonta työskennellä jollekin kahdeksan tuntia päivässä, jos hän ei ole henkilökohtaisesti osallisena, eikä hän välitä mistään muusta kuin tuloksestasi. Psykopaatti tai sosiopaatti johtajana on täysin ulkona sellaisista käsitteistä kuin empatia tai inhimillisuus. Jos hän on vielä vastuuton renttu ja juoppo, silloin ollaan suomalaisen yrityksen tai laitoksen tyypillisessä johtamiskulttuurissa.

On helppoa aliarvioida selkääntaputuksen voima, varsinkin niiden huippusuorittajien kohdalla, jotka ovat jatkuvasti motivoituneita. Jokainen pitää kehuista, varsinkin he, jotka tekevät kovasti töitä ja antavat kaikkensa. Jotkut arvostavat palkankorotusta, jotkut julkista tunnustusta. Johtajien kannattaa palkita hyvästä työstä. On kuitenkin varottava Suomessa, ettei selkään taputtajalla ole samalla puukkoa kädessään. Ei suomalainen kulttuuri pelikentillä ole samanlainen kuin globaalin kulttuurin kärkimaissamme jalkapallossa huippuja tuottaen ja heitä peluuttaen. Ei se ole sattuma, ettemme pelaa maailman huipulla MM-kisoissa ja Ruotsi, Tanska ja jopa Islanti pelaavat.

Parhaiden työntekijöiden ylityöllistäminen on hämmentävää. Se saa heistä tuntumaan siltä, että heitä rangaistaan erinomaisista suorituksista. Ylityöllistäminen on myös haitallista. Stanfordin tutkimuksen mukaan tuottavuus tuntia kohden putoaa jyrkästi, kun työviikko ylittää 50 tuntia, ja 55 tunnin jälkeen siitä ei ole enää mitään hyötyä. Lahjakkaat ihmiset ottavat vastaan enemmän työtä, mutta he eivät tee sitä, jos heidän työnsä tukehduttaa heidät samalla. Ihminen voidaan pilata täysin muutaman vuoden aikana niin urheilussa valmentaen kuin missä tahansa työyhteisössä.

Puoli vuosisataa tutkijan työn arkea - 2018-07-08 18:03

Syntyminen Hernejärvelle (ks. Hernejärvi Google) ja vauraaseen Iisalmen maalaiskuntaan, eikä pieneen kaupunkiin vuonna 1951 heinäkuun 10. päivänä, oli aivan eri asia kuin kertoa olevansa savolainen, yläsavolainen tai iisalmelainen. Se kun näkyy vielä tänään, 67 -vuotta myöhemmin.

Kylä kun on elinvoimainen (ks. Hernejärvi), koko ajan kasvava ja Suomessa, jossa maaseutu autoitetaan myös Hämeessä, Uudellamaalla ja Varsinais-Suomessa. Eikä Iisalmen (ks. Iisalmi) kaupungillakaan ja sen yrittäjillä kehnosti mene. Helsingin Sanomat esitteli Iisalmen ihmettä ja sen teollisia high-tech yrityksiä myymässä tuotteitaan, ambulansseja, metsäkoneita, korkeaa teknologiaa, eikä vain Olvin olutta ja maitoa maan suurimmista maitopistajistämme, ympäri maailmaa.

Tuona vuonna 1951 maata hallitsi naapuripitäjän kasvatti Urho Kekkonen, torpparin poikana Pielavedeltä, ja saman vuoden aikana hänen kolme eri hallitustaan. Toki välillä olivat vaalitkin. Vain runsaat pari vuosikymmentä myöhemmin kävin Pielavedellä oppilaitteni kanssa Oulun yliopistosta haastattelemassa sen kaikki taloudet ja nostimme Pielavettä pinnalle ideakilpailun voittaneina ja myöhemmin koko Ylä-Savoa, perustaen samalla Ylä-Savon instituutti Sonkajärvelle, naapurikylään autioksi jääneeseen vanhainkotiin, kosken partaalle. Tarkoitus oli koota yliopistotamme hankittavaa tietoa ja jalostaa sitä Ylä-Savon talousalueen käyttöön samalla myös itse siihen osallistuen.

Helsingin yliopisto otti tästä myöhemmin mallia ja perusti omat, maaseutua kehittävät laitoksensa, Mikkeliin ja Seinäjoelle. Maaseutu, valtaosa Suomea, eli vuonna 1951 kylien suurta aikaa. Kylätoiminnan aikaansaaminen oli merkittävä askel yliopistovoimin, kylätoiminta käynnistäen. Tosin vasta 1970-luvun alussa Lapista ja Vuotson kylästä, Lokan ja Porttipahdan allaskylästä, allasevakkujen ja poromiesten avustamana. Tämä toiminta palkittiin myöhemmin ns. "Pikku Nobelilla".

Kylät tosin elivät Suomessa tuolloin liiankin itseriittoisesti ja se kostautui myöhemmin. Maaseudun ja agraarin Suomen suuresta ajasta oli siirrytty kylien aikaan ja siitä maaltamuuton vuosiin. Niinpä vain vajaan parin vuosikymmenen jälkeen alkoi kylien tyhjentäminen ja muuttoliike kaupunkien lähiöihin ja Ruotsiin. Kokkotulilla juhannuksena alkoi nähdä ruotsalaisia Volvoja.

Mutta ei toki Hernejärveltä lähtien ja kylä tyhjentäen. Eivät kaikki kylät toki tyhjentyneet. Tänäänkin kylätoimikuntia on liki 3000:ssa aktiivissa kylässä. Tätä samaa aktiivisuutta toivoisi myös seutukuntiemme paikallishallinnolta, seutukaupunkien yrittäjiltä yhteistyössä omien kouluttajiensa kanssa varoen sellaisia hallintohimmeleitä, jotka ovat ihmisen toiminnalle poliittisesti vieraita. Kylätoiminnassa varoimme viimeiseen saakka poliittisia rakenteitamme ja niiden riitoja ja pelejä sekä kaupunkirakenteistamme tuttuja passivoivia kulttuurisia ilmiöitämme. Oulu oli kaupunki, jossa saattoi kokeilla myös malleja siitä, miten kehittää urbaania teollista ympäristöämme ja uudenlaista yhteisöä, luovaa ja innovoivaa. Siihen vaadittiin kuitenkin uudenlainen yliopisto ja se kasvatit maaseudultamme, Hernejärven kaltaisesta työkalustuistamme.

Vuoden 2018 syksy ja talvi olivat Ruotsin valtiopäivävaalien tai brittien Brexitin tapaan tulvillaan ongelmia löytää yhteistä sosiaalista pääomaamme ja kansakunnan yhdistävää kykyä kuunnella ja ymmärtää muiden mielipiteitä, vaikkei niitä kykenisi aina hyväksymäänkään. Suomessa poikkeuksen muodosti presidentinvaalit vallinneessa, etenkin sosiaalisen median aggressiivisessa ilmapiirissä. Ilmiö muistutti Urho Kekkosen ajan loppuvuosia ja turvautumista, kansallista yhtenäisyyttä haettaessa, nyt suosittuun presidentti Sauli Niinistön persoonaan - vaalien lähestyessä.

Arvojen, normien ja moraalin muutokset ja ristiretki uuden paradigmaisen maailman globaalissa syleilyssä toi mukanaan myös ilmastomuutoksen, isänmaalliset ja patriotismia korostavat populistiset liikkeet, emotionaaliset suuret tunteet sekä kansakunnan jakautumisen maailman onnellisimpana maana tunteiltaan pragmaattisen hillityksi ja periluterilaiseksi, mitattaessa tämän onnen psykologista syvyyttä.

Suomen kasvava merkitys globaalissa vuoropuhelussa toi mukanaan haasteita. Ikääntyvä yhteiskunta ja aluerakenteen kasvavat vinoumat, maaseudun ja luonnonvara-alueiden, pienten seutukuntien supistuminen, sekä toisaalta suurten maakuntakeskusten ja pääkaupunkiseutumme jatkuva kasvu, muistuttivat liki perinteisen kehityksensä ongelmista. Paikkamme innovaatiopolitiikan ja ekologien klusterin kärkimaiden joukossa, sivistysvaltiona koulutusyhteiskunnan esimerkkimaana, maailman onnellisimmalla maalla ei ollut nyt varaa epäonnistua tai hakea mallia sieltä, jossa olemme jo kerran historiamme aikana köyhyyden ja luokkayhteiskuntamme kohdanneet monen nyt juurettoman ihmisen kokemuksena.

